

EEN REDDEND GEBAAAR

Net als iedereen moeten ook doven en slechthorenden in staat zijn een telefonische noodoproep te doen. Eind jaren '90 zag de noodfax het levenslicht; momenteel doet de sms-dienst in verschillende politiezones zijn intrede. Inforevue is gaan kijken bij de politiezone die het systeem bedacht heeft.

*Tekst Saskia Van Puyvelde
Fotografie Petra De Weser*

KORTRIJK – Ons land telt meer dan één miljoen doven en slechthorenden. Een deel daarvan – 40 tot 50 000 mensen – is doof van bij de geboorte, maar ook bijvoorbeeld bejaarden met een hoorapparaat worden meegerekend. In tijden van nood moeten ook zij een beroep kunnen doen op de politie. Gelukkig voor deze mensen is de vzw Het Reddend Gebaar ontstaan, een kleine groep politiemensen die de hulpverlening naar de dovengemeenschap toe wilde verbeteren. “Ons groepje heeft de noodfax ontwikkeld”, zegt inspecteur Marc Coppens van de politiezone Vlas (Kortrijk/Kuurne/Lendeledede). “In ’99 was dit het voorname communicatiemiddel om op een eenvoudige manier in contact te komen met de politie. Ondertussen is de fax echter uit het beeld verdwenen en zijn ook de doven en slechthorenden het gebruiksgemak van pc en gsm gaan ontdekken.”

VKO SS KUU'

“Niet ik, maar commissaris Filip Devriendt is twee jaar geleden op het idee gekomen om via sms bereikbaar te zijn voor de doven en slechthorenden van onze politiezone”, gaat Marc verder. “Het systeem is eenvoudig: wie ervan gebruik wil maken, moet zich op voorhand registreren en ontvangt het gsm-nummer waarnaar hij een sms kan zenden, samen met een geplastificeerd kaartje in broekzakformaat met daarop de lijst van gebruikte afkortingen. Wie een politietussenkost wilt of een feit wenst te melden, stuurt een sms naar die gsm, die zich in de meldkamer bevindt. Zo'n sms sturen kan zelfs vanuit het buitenland; de lokale dispatching zorgt ervoor dat de nodige hulp wordt gestuurd. Wij beantwoorden dit bericht onmiddellijk, wat voor de dove of slechthorende van groot belang is vermits hij

zoals bij telefonisch contact geen operator aan de lijn krijgt en dus niet weet of de politie het bericht ontvangen heeft, laat staan wat die ermee zal aanvangen.” De politiezone Vlas telt een zestigtal geregistreerden, die gelukkig nog geen noodoproep moesten doen, maar eerder feiten hebben gemeld zoals een vechtpartij. Ook in de politiezone RIHO (Hooglede/Izegem/Roeselare) is het systeem in gebruik en in Mechelen zijn ze eind juli gestart. Het uiteindelijke doel is dat alle doven en slechthorenden in heel België naar hetzelfde oproepnummer kunnen sms'en in noodgevallen, maar dat is nog niet voor morgen...

Zeg niet 'doofstom'

Doven en slechthorenden in Vlaanderen maken gebruik van de Vlaamse Gebarentaal (VGT) om onder elkaar te communiceren. Op 26 april 2006 is deze taal officieel erkend. Doven hebben een eigen dovencultuur, met een eigen grammatica en een eigen gebarenschat. In hun vrije tijd zoeken ze elkaar op in zogenaamde dovencclubs, verenigingen die allerlei activiteiten organiseren op het gebied van ontspanning, sport, onderwijs en cultuur. In Vlaanderen zijn er een zestal van die dovencclubs, waaronder één in Mechelen. “Het is een goeie zaak dat ook Mechelen gestart is met de sms-dienst”, zegt Marc. “Daar bevinden zich ook een dovenschool en een tolkenopleiding.” Marc 'heeft kennis' van de VGT, maar is geen 'Tolk Vlaamse Gebarentaal'. “Deze nuance is van belang”, stelt Marc. “Tolken hebben een grauaatsopleiding achter de rug, terwijl ik de vrije gebarencursus heb gevolgd. Ik kan communiceren met de doven en heb nauwe contacten met hun gemeenschap, maar bij serieuze zaken haal ik er toch een tolk bij. Ik wil 100 % zeker zijn dat ik de persoon begrepen heb.”

...

“ Marc Coppens

Het uiteindelijke doel is dat alle doven en slechthorenden in heel België naar hetzelfde nummer kunnen sms'en in noodgevallen

Goed gevoel

Net zoals bij andere talen, moet ook de Vlaamse Gebarentaal regelmatig geoefend worden. Dankzij Marcs uit de hand gelopen hobby kan hij zijn kennis levendig houden. “Ons groepje van een tiental tolken maakt concerten en evenementen toegankelijk voor doven en slechthorenden. Ikzelf sta in voor de coördinatie, niet het tolken zelf. Op voorhand vraag ik de *playlist*, zodat onze tolken de teksten kunnen inoefenen. We verzorgen momenteel één concert of evenement per maand. De doven en slechthorenden een goed gevoel bezorgen, daar doen we het voor.”

Meer info op www.deafevents.be. ■

Foto Jos Balcaen

Speciaal voor de dove en slechthorende bezoekers aan het politiedorp in Brussel op 21 juli, ter gelegenheid van de nationale feestdag (zie p.42-43), waren twee doventolken aanwezig. De Nederlands-talige werkt bij de politiezone Regio Rhode en Schelde (Destelbergen/Melle/Merelbeke/Oosterzele) en de Franstalige bij de politiezone Brunau (Fleurus/Les Bons Villers/ Pont-à-Celles). Zij gidsten hen het politiedorp rond en gaven informatie en uitleg bij de verschillende stands.

ALTIJD ALLEEN

Foto Jos Balcaen

ETTERBEEK – Jean-Marc Ahn is sinds september '95 bij de federale politie tewerkgesteld. In Gent maakte hij deel uit van het onderhoudspersoneel, eind 2005 is hij naar Brussel gekomen waar hij ongeveer één jaar als loodgieter aan de slag ging en momenteel is hij metser. Aan één oor is hij volledig doof, door het andere hoort hij slechts 5%. Jean-Marc: “Vandaag de dag zijn ongeveer 76 familieleden doof, onder hen mijn ouders, twee broers en een zus. Mijn vrouw hoort wel en gelukkig zijn onze twee kinderen gespaard gebleven, want doofheid zit al sinds ongeveer 1880 in de familie. Thuis en met vrienden communiceer ik via de gebarentaal, maar op het werk sta ik altijd alleen. Ik ken ook niemand anders bij de politie die doof is. Bij vergaderingen bijvoorbeeld zou een tolk best handig zijn, maar ik ben het ondertussen wel gewoon.” Jean-Marc woont in Sint-Lievens-Houtem en komt met de moto of per trein naar Brussel. Ondervindt hij

moeilijkheden? “Als de trein vertraging heeft, dan lees ik het wel of zie ik aan de gedragingen van de andere pendelaars dat er iets is. Als ik met de moto naar het werk rijd, probeer ik voor 15 uur terug naar huis te keren, anders wordt het mij te druk met al die files.” Tot slot willen we uiteraard ook weten hoe hij indien nodig de hulpdiensten verwittigt. “Een faxtoestel heb ik niet, maar via sms of e-mail kan ik mijn vrouw bereiken als ik in gevaar ben”, besluit hij.